

Savišvieta

2011 metų kovas

LIETUVOS
SUAUGUSIŲJŲ
ŠVIETIMO
ASOCIACIJOS
PERIODINIS
LEIDINYS

Vilnius

Turinys

Ižanginis žodis.....	2
Dalia Cymbaliuk. 2010 metų suaugusiųjų švietimo savaitė.....	3
Arūnas Bėkšta. Neformaliojo mokymo kokybė. Pirmieji žingsniai sistemai sukurti.....	6
Lietuvos švietimo taryba svarstė suaugusiųjų švietimo reikalus.....	21
Dalia Cymbaliuk. NVO koalicija – naujas bendros veiklos etapas..	27

Ižanginis žodis

Šis Savišvietos numeris skirtas įvairiems LSŠA veiklos aspektams.

Pirmiausiai prisiminsime 2010 m. Suaugusiųjų švietimo savaitę. Jos aptarimą pavėlino Savaitės vaizdo konferencijoje platintos anketos duomenų apibendrinimas, kuris iš manęs atėmė gana daug laiko. Dėl to atsiprašau.

Vis dėlto tikiuosi, kad visiems dalyvavusiems, o ir nedalyvavusiems, bus įdomu pamatyti rezultatus, kurie prisidės prie galutinio vertinimo kriterijų sąrašo.

2010 spalio 26 Lietuvos švietimo taryba svarstė suaugusiųjų švietimo reikalus. Pateikiame šio darbotvarkės klausimo svarstymo protokolo išrašą.

Taip pat į šį numerį įdėjome medžiagą apie NVO koaliciją ir paskutinio šios koalicijos narių susirinkimo (2011 kovo 9 d.) sprendimus. LSŠA yra vienas iš koalicijos narių – steigėjų.

Kitas Savišvietos numeris bus paskirtas kolegijų vaidmeniui mokymesi visą gyvenimą. Numerį parengti apsiėmė LSŠA Valdybos narė Aurelija Pelenienė aurelija@utenos-kolegija.lt. Kviečiu visus aktyviai prisidėti.

Malonaus skaitymo!

Dalia Cymbaliuk. 2010 metų suaugusiųjų švietimo savaitė „Besimokančios organizacijos: nuo retorikos prie veiksmų!“

Vienuoliktoji Suaugusiųjų švietimo savaitė **„Besimokančios organizacijos: nuo retorikos prie veiksmų!“**, vykusį Lietuvoje 2010 m. lapkričio 15-21 dienomis, buvo skirta pasaulinės suaugusiųjų švietimo konferencijos CONFINTEA VI (2009) idėjai dėl regionų kaip besimokančiųjų organizacijų plėtros skleisti.

Savaitės renginius organizavo 127 institucijos ir organizacijos. Įvyko 254 renginiai (seminarai, susitikimai, diskusijos, parodos, dailės pamokos ir kiti), nukreipti į Lietuvos švietėjus, dirbančius įvairiuose suaugusiųjų švietimo baruose – mokyklose, universitetuose, kolegijose, bendruomenėse, privačiame sektoriuje.

Savaitėje dalyvavo svečiai iš užsienio - Ukrainos, Baltarusijos ir Moldovos – įvairių suaugusiųjų švietimo organizacijų atstovai. Jie lankėsi regioniniuose renginiuose – Marijampolėje ir Širvintose, kur susitiko su vietinių švietėjiškų organizacijų atstovais, taip pat dalyvavo nacionalinėje vaizdo konferencijoje Kaune.

Lapkričio 19 d. Vytauto Didžiojo universitete Kaune įvyko pagrindinis Savaitės renginys – vaizdo konferencija “Nuo retorikos prie veiksmų kuriant besimokančiąją visuomenę”. Ji buvo transliuojama į septynias nutolusias klases: Vilniuje, Klaipėdoje, Širvintose, Mažeikiuose, Akmenėje, Utenoje ir Pakruojyje. Iš viso joje dalyvavo 167 įvairių organizacijų atstovai.

Konferencijos dalyviai išklausė pranešimus ir grupėse svarstė bei pateikė pasiūlymus kriterijų besimokančios organizacijos neformaliajame švietime kokybei įvertinti sąrašo sudarymui.

Konferencijos metu buvo apdovanoti paskelbtų konkursų laureatai:

1. Metų Andragogo vardas suteiktas Marijampolės švietimo centro direktorei M.Apanavičienei.
2. Konkurso „Mano šaunioji besimokančioji organizacija“ laureatai:

- *Šakių bendruomenių centrų asociacija* – už savo vertės suvokimą: organizacijos ir žmonės jose yra turtas, o ne ištekliai;

- *Telšių suaugusiųjų vidurinė mokykla* – už kūrybišką ir netradicinį požiūrį į institucijos tobulėjimą (ir jo pristatymą);

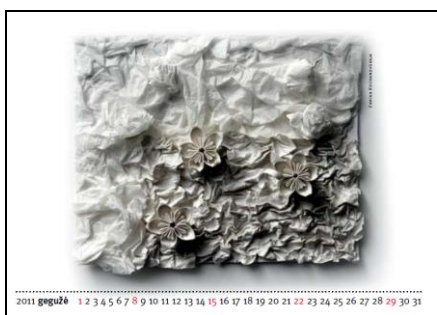
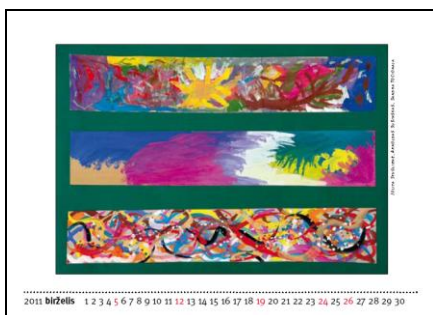
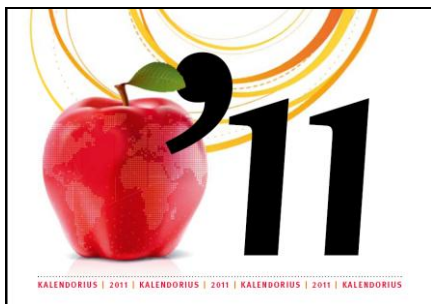
- Širvintų rajono švietimo centras – už mokymosi krypties kaitą: nuo asmeninių prie institucijos poreikių.

Savaitės idėjos sklaidai išleista Savaitės renginių programa.

Bendradarbiaujant su Ugdymo plėtotės centru išleistas plakatas ir lankstinukas. Jie buvo dalijami įvairioms organizacijoms ir institucijoms – Savaitės dalyviams.

Siekiant paskleisti informaciją apie ES komunikatą “Naujasis postūmis Europos bendradarbiavimui profesinio mokymo srityje, siekiant paremti strategiją *Europa 2020*”, LSSA parengė ir išleido 2011 m. kalendorių. Kalendoriujie panaudoti Vilniaus Varpo suaugusiųjų vidurinės mokyklos mokinių piešiniai (dailės mokytoja A.Užaitė). Rėmėjas – Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras.

Kaip visada, visi Savaitės renginiai sugulė į visą Lietuvą apimančią renginių programą.

Savaitės rėmėjai – LR švietimo ir mokslo ministerija, Ugdymo plėtotės centras, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras.

Ačiū visiems, prisidėjusiems prie 2010 metų suaugusiųjų švietimo Savaitės organizavimo!

Arūnas Bėkšta. Neformaliojo mokymo kokybė. Pirmieji žingsniai sistemai sukurti

Suaugusiųjų švietimo savaitės metu 2010 m. lapkričio 19 d. Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija surengė nuotolinę vaizdo konferenciją, skirtą besimokančios organizacijos bei neformalaus suaugusiųjų švietimo kokybės klausimams. Vaizdo konferencijoje dalyvavo apie 120 LSSA narių, susirinkusių Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Utenoje, Pakruojuje, Mažeikiuose ir Naujojoje Akmenėje.

Neformaliojo mokymosi kokybės klausimas nuolat iškyla suaugusiųjų švietimo organizacijų bei švietėjų darbotvarkėje tiek tarptautiniu lygiu, tiek ir Lietuvoje. Priminsime tik keletą svarbiausių dokumentų:

- Europos Bendrijų Komisijos Mokymosi visą gyvenimą memorandumas (2000)
- Europos Bendrijų Komisijos komunikatas „Mokyti niekada nevėlu“ (2006)
- Šeštosios Tarptautinės suaugusiųjų švietimo konferencijos (CONFINTEA VI) Belem'o veiksmų programa (2009)
- Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija (2008)

CONFINTEA VI Belem'o veiksmų programa kokybei skyrė visą skyrelį ir jo įžangoje teigia¹:

„Mokymo ir mokymosi kokybė yra holistinė, tarpdisciplininė koncepcija ir praktika, kurią reikia nenutrūkstamai plėtoti ir skirti jai nuolatinį dėmesį. Kokybės kultūros suaugusiųjų švietime skatinimas reikalauja tinkamo turinio ir metodų, kruopščios mokymosi poreikių analizės, daugių kompetencijų ir žinių įgyjimo, švietėjų profesionalizmo, mokymosi aplinkos praturtinimo bei mokinių ir bendruomenių įtraukimo.“

Atrodytų, kad neformalaus mokymo(si) kokybei skiriamas pakankamas dėmesys, tačiau realybė yra šiek tiek kitokia. Kol kas, bent jau Lietuvoje, praktiškai nieko nepadaryta šiai idėjai įgyvendinti.

Formalaus švietimo sistemoje yra sukurta akreditacijos sistema, kuri verčia reguliariai įsivertinti ir gauti išorinį vertinimą. Neformalaus mokymo kokybė

¹ Harnessing the power and potential of adult learning and education for a viable future. Belém Framework for Action. CONFINTEA VI. 2009.
http://www.unesco.org/fileadmin/MULTIMEDIA/INSTITUTES/UIIL/confintea/pdf/working_documents/Bel%C3%A9m%20Framework_Final.pdf

palikta mokymų teikėjų ir dalyvių vertinimui (rinkai). Deja, rinka ne viską išsprendžia. Viešajame sektoriuje, ypač kalbant apie neprofesinį neformalųjį švietimą, rinkos dėsniai apskritai nelabai pritaikomi.

Todėl siūlome įvesti neformalaus mokymo kokybės savanorišką įsivertinimo ir išorinio įvertinimo sistemą. Ką tai duotų? Paskatas tobulėti, sričių, kuriose reikia pasitempti, identifikavimą, neformalaus mokymo(si) kokybės kontrolę, prisidėtų prie aukštesnės neformalaus mokymosi(si) kokybės, padėtų užsakovams nustatyti kainos ir kokybės santykį.

Minčiai įgyvendinti reikia: 1) bendruomenės pritarimo; 2) įvertinimo ir įsivertinimo instrumentų; 3) įvertinimo ir įsivertinimo sistemos; 4) kas imsis atsakomybės vertinti ir kurti instrumentus bei sistemą; 5) pinigų vertinimo ir įsivertinimo instrumentams, sistemai, vertintojams paruošti.

Suprantama, imantis tokio uždavinio, reikės sukurti kokybės vertinimo kriterijus, kurie leistų objektyviai įvertinti mokymo kokybę. Šio uždavinio jau ėmėsi keli ES projektai, kurie sukūrė kokybės vertinimo kriterijus ir sistemą.

2004 metais įgyvendintas SEEQUEL (Sustainable Environment for the Evaluation of Quality in E-Learning) projektas, kurį finansavo Europos Komisija. Projektas išleido leidinį „Neformalaus ir savaiminio mokymosi kokybės gidą“².

Projektas RECALL – „Mokymosi visą gyvenimą kokybės pripažinimas“ (Recognition of Quality in Lifelong Learning) 2006 - 2008 m. sukūrė Europos kokybės ženklą (EQM). Projekte dalyvavo partneriai iš aštuonių Europos valstybių. Vienas iš partnerių buvo Profesinio mokymo metodikos centras iš Lietuvos (dabar Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras)³.

Šių projektų rezultatų pagrindu parengtas preliminarus vertinimo kriterijų sąrašas, kuris buvo išdalintas konferencijos dalyviams, prašant įvertinti vertinimo kriterijų tinkamumą.

Vaizdo konferencijoje perskaityti pranešimai:

- 2010 m. sausaus mėn. švietimo savaitė – startas besimokančios planetos link. Arūnas Bėkšta, LSŠA.

² Quality Guide to the Non-formal and Informal Learning Processes. MENON Network EEIG, 2004.

<http://www.menon.org/publications/TQM%20Guide%20for%20informal%20learning.pdf>

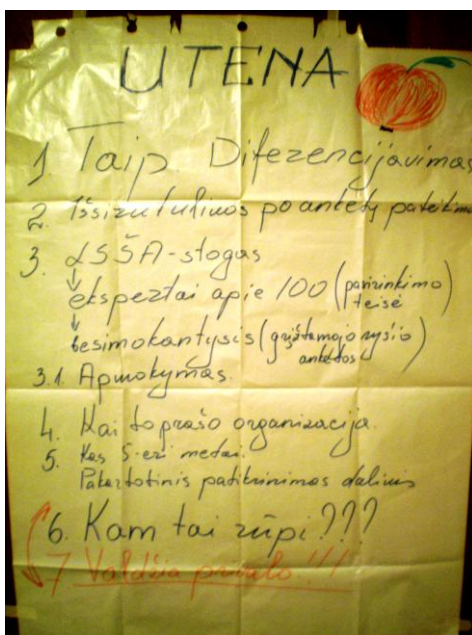
³ <http://www.europeanqualitymark.org/home/>

- *Pagrindinės pasaulinės suaugusiųjų švietimo konferencijos CONFINTEA VI idėjos.* Prof. Vincentas Dienys, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras.
- *Kokybės kultūros ugdymas.* Rūta Karvelytė, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras
- *Suaugusiųjų mokymosi kokybė – prisitaikymas prie kaitos?* Prof. Margarita Teresevičienė, Vytauto Didžiojo universitetas.

Konferencijos dalyviai nuotolinėse klasėse svarstė šiuos klausimus:

1. Ar reikia vertinti neformalaus mokymo kokybę?
2. Kas vertintų?
3. Kada (vieną ar keletą kartų per metus? Kai organizacija paprašo?)
4. Kiek laiko galėtų galioti įvertinimas?
5. Kas apmoka?

Trumpai diskusijų rezultatai yra tokie:

1. Visos grupės pripažino, kad reikia vertinti ir reikia sukurti neformalaus mokymo kokybės vertinimo sistemą.
2. Tokį vertinimą galėtų organizuoti LSŠA, subūrusi ekspertų – vertintojų grupę.
3. Prašymą vertinti įstaigos ir organizacijos galėtų teikti bet kuriuo metu, kada vertinimas - priklausytų nuo proceso organizavimo.
4. Dauguma buvo už tai, kad vertinimas galiotų trejus metus.
5. Dėl to, kas turėtų apmokėti vertinimo organizavimą nuomonės išsiskyrė. Dauguma buvo už tai, kad apmokėtų vertinamoji organizacija, tačiau buvo nuomonių, kad vertinimo objektyvumui užtikrinti vertinimą turėtų finansuoti Švietimo ir mokslo ministerija.

Dabar svarbu pradėti konkrečius pasirengimo darbus.

Apklaustos rezultatai

Iš viso atgal gavome 93 užpildytas anketas, kurių pildytojai atstovavo tokias įstaigas:

- Suaugusiųjų švietimo centrai – 47
- Kolegijos – 24
- Profesinio mokymo centrai - 6
- Universitetai – 3
- Kitos institucijos ir organizacijos - 13

Anketoje prašyta įvertinti kriterijų tinkamumą:

- 1 - Svarbu ir tinka (pritaikoma)
- 2 – Įdomu, bet nelabai tinkama (pritaikoma)
- 3 – Netinkama (nepritaikoma)

Rezultatų vertinimas ir apibendrinimas:

Vertindami rezultatus laikėme, kad kriterijui pritarta, jeigu pozityvus vertinimas (1) viršija negatyvaus vertinimo rezultatų (2 ir 3) sumą. Rezultatai pateikti absoliučiais skaičiais.

Iš visų kriterijų penkis apklaustos dalyviai pripažino nepritaikomais ir netinkamais:

2.1.2. Yra instrumentai ir priemonės stebėti ir vertinti mokymosi patirtis ir elgesį: **42 (1)** prieš **48 (2+3)**

2.1.6. Yra sukurta išlaidų ir naudos vertinimo sistema: **33 (1)** prieš **52 (2+3)**

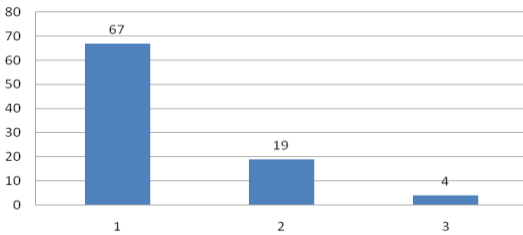
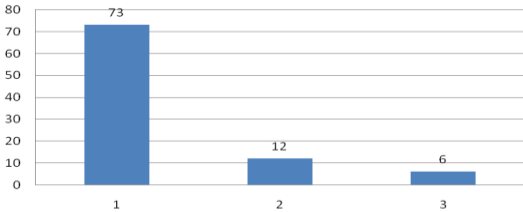
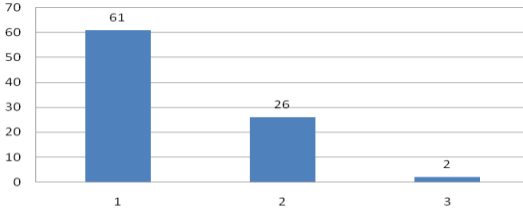
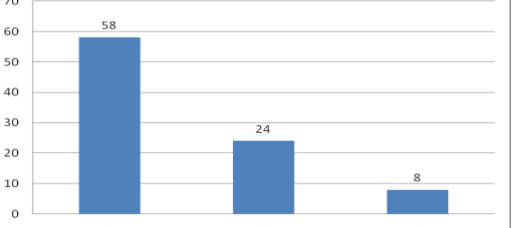
3.1.1. Mokymas įvertina dalyvių kontekstą ir yra taip organizuotos, kad leistų perkelti mokymosi patirtis į dalyvių kontekstą: **36(1)** prieš **48(2+3)**

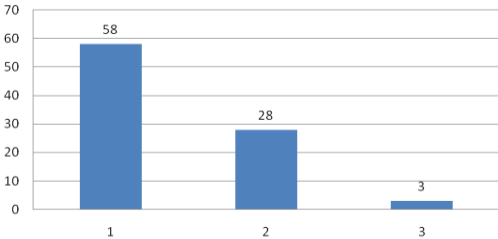
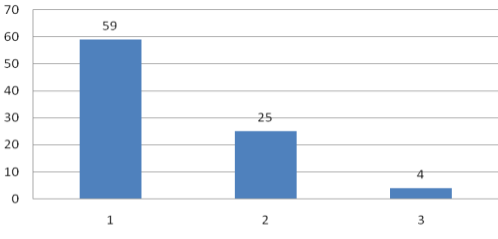
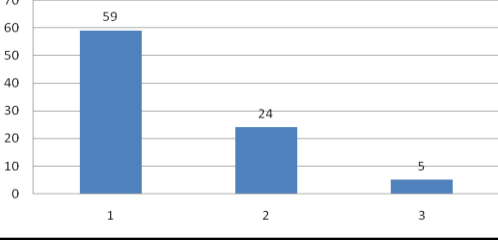
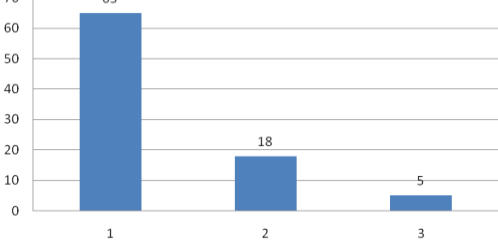
3.1.2. Procedūros, leidžiančios mokiniams suprasti kaip gautos žinios/kompetencijos gali būti perkeltos į formalaus mokymosi kontekstą ir darbo vietą: **44(1)** prieš **45(2+3)**

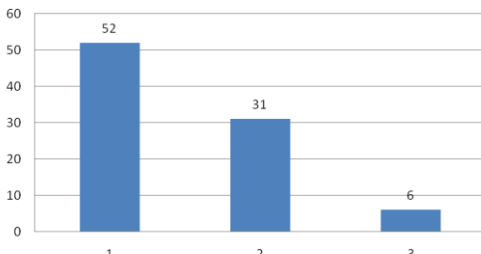
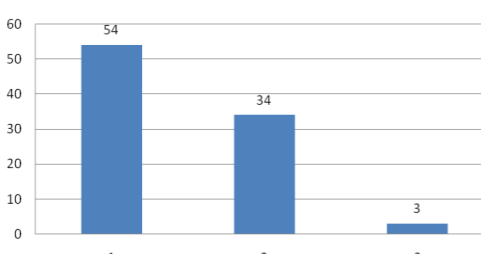
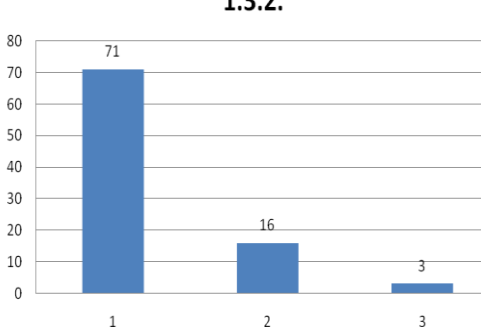
3.3.3. Numatyti būdai kaip pripažinti ir panaudoti mokinių patirtį kaip mokymosi išteklių: **41(1)** prieš **48(2+3)**

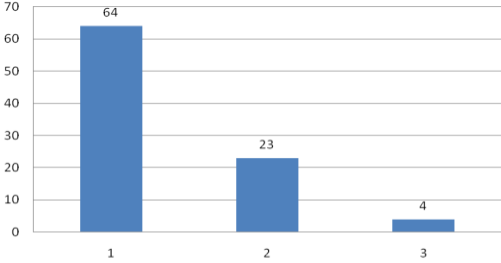
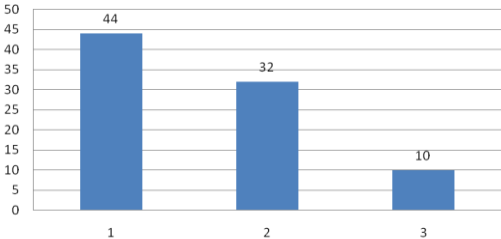
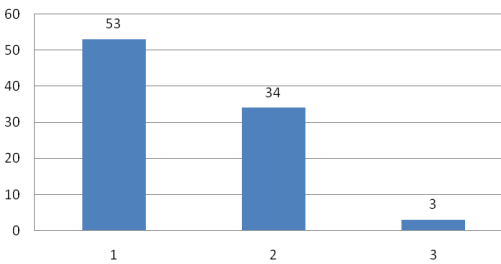
Toliau pateikiame visų kriterijų vertinimus.

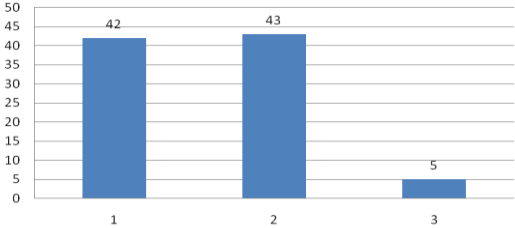
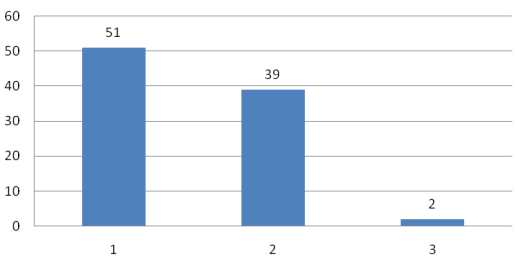
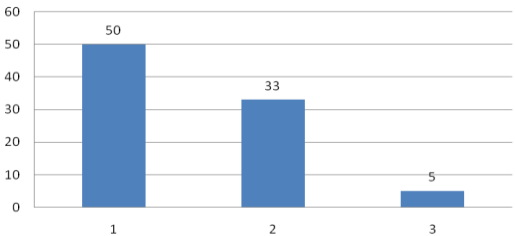
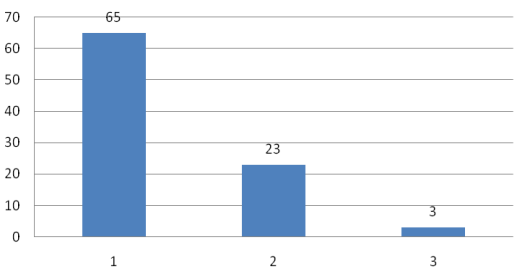
Kriterijų vertinimai:

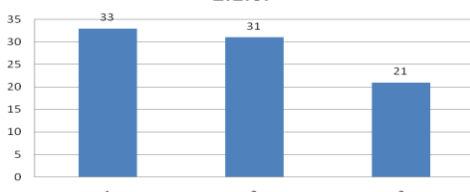
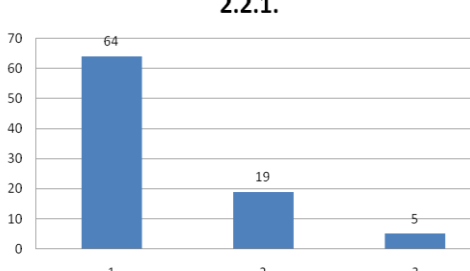
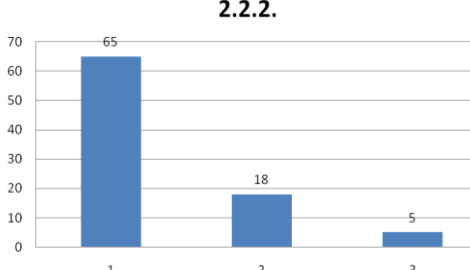
Mokymo(si) ištekliai									
1.1. Kompetetingi veikėjai									
1.1.1. Yra nustatytos personalo (dėstytojų) atrankos procedūros	1.1.1. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Vertė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>67</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>19</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Vertė	1	67	2	19	3	4
Kategorija	Vertė								
1	67								
2	19								
3	4								
1.1.2. Atrankos procedūros remiasi kompetencijomis	1.1.2. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Vertė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>73</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Vertė	1	73	2	12	3	6
Kategorija	Vertė								
1	73								
2	12								
3	6								
1.1.3. Atliekama dėstytojų mokymosi (tobulinimosi) poreikių analizė	1.1.3. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Vertė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>61</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Vertė	1	61	2	26	3	2
Kategorija	Vertė								
1	61								
2	26								
3	2								
1.1.4. Yra nustatyta dėstytojų konsultavimo, mentoriavimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistema	1.1.4. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Vertė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>58</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Vertė	1	58	2	24	3	8
Kategorija	Vertė								
1	58								
2	24								
3	8								

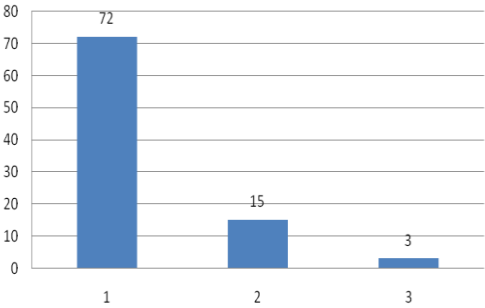
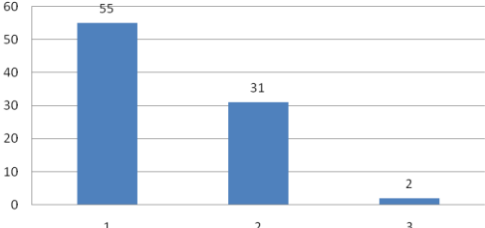
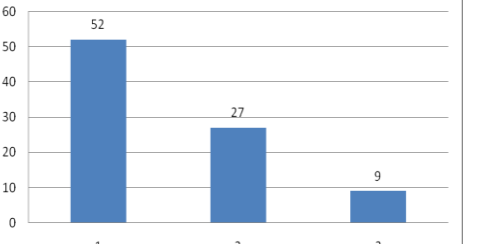
1.2. Užtikrintas efektyvus priėjimas prie mokymosi išteklių ir jų panaudojimas									
1.2.1. Yra nustatyta vertinimo procedūra, kuria įvertinamas mokymo metodikų ir medžiagos/išteklių efektyvumas ir tinkamumas (kalbos, metodų, mokslinio pagrįstumo).	1.2.1. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Count</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>58</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Rating	Count	1	58	2	28	3	3
Rating	Count								
1	58								
2	28								
3	3								
1.2.2. Mokymosi ištekliai yra diferencijuoti ir užtikrina, kad jais gali naudotis skirtingų mokymosi stilių ir poreikių asmenys.	1.2.2. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Count</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>59</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Rating	Count	1	59	2	25	3	4
Rating	Count								
1	59								
2	25								
3	4								
1.2.3. Užtikrintas priėjimas prie mokymosi išteklių atsižvelgiant į skirtingus informacijos išteklių naudojimosi įpročius bei galimybes.	1.2.3. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Count</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>59</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Rating	Count	1	59	2	24	3	5
Rating	Count								
1	59								
2	24								
3	5								
1.2.4. Gerbiamos autorių ir intelektualinės nuosavybės teisės.	1.2.4. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Count</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>18</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Rating	Count	1	65	2	18	3	5
Rating	Count								
1	65								
2	18								
3	5								

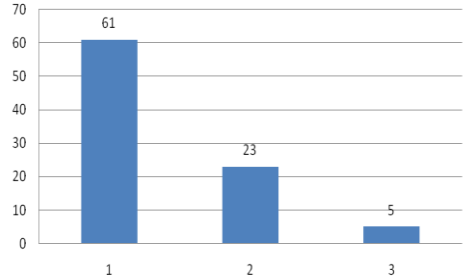
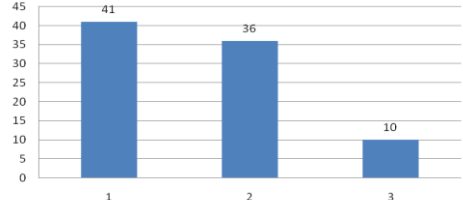
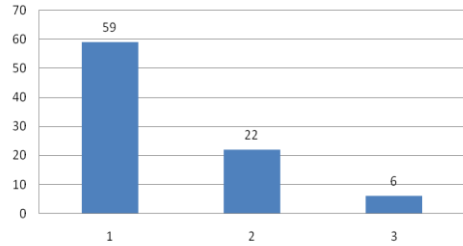
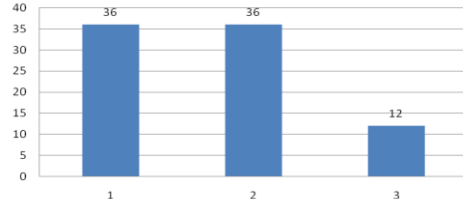
1.2.5. Reguliariai renkami ir analizuojami duomenys apie mokymosi išteklių prieinamumą ir tinkamumą.	1.2.5. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Reikšmė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>52</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Reikšmė	1	52	2	31	3	6
Kategorija	Reikšmė								
1	52								
2	31								
3	6								
1.3. Supratimas apie mokinius									
1.3.1. Organizacija turi ir taiko metodus, leidžiančius organizatoriams ir dėstytojams padidinti supratimą apie mokomąją grupę ir jos poreikius	1.3.1. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Reikšmė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>54</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>34</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Reikšmė	1	54	2	34	3	3
Kategorija	Reikšmė								
1	54								
2	34								
3	3								
1.3.2. Naudojami metodai, skatinantys mokinių (dalyvių) motyvaciją ir savivertę.	1.3.2. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Reikšmė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>71</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Reikšmė	1	71	2	16	3	3
Kategorija	Reikšmė								
1	71								
2	16								
3	3								

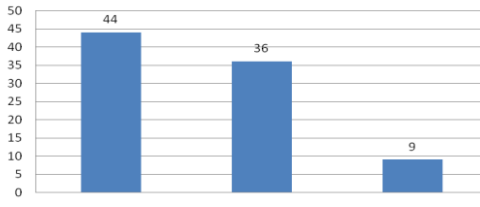
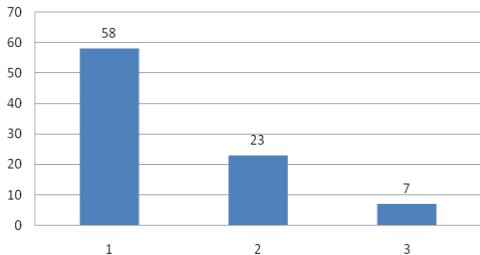
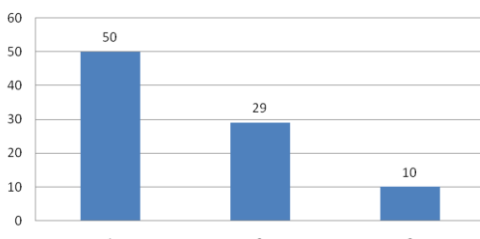
1.3.3. Naudojami mokymo(si) metodai leidžia efektyviai mokytis skirtingų stilių mokiniams	1.3.3. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>64</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>23</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Skaičius	1	64	2	23	3	4
Kategorija	Skaičius								
1	64								
2	23								
3	4								
1.3.4. Mokinių patirtis naudojama kaip mokymosi išteklius	1.3.4. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>44</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Skaičius	1	44	2	32	3	10
Kategorija	Skaičius								
1	44								
2	32								
3	10								
2. Mokymo(si) procesas									
2.1. Dokumentuoti procesai									
2.1.1. Yra instrumentai nustatyti kylančius mokinių poreikius mokymosi metu	2.1.1. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>53</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>34</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Skaičius	1	53	2	34	3	3
Kategorija	Skaičius								
1	53								
2	34								
3	3								

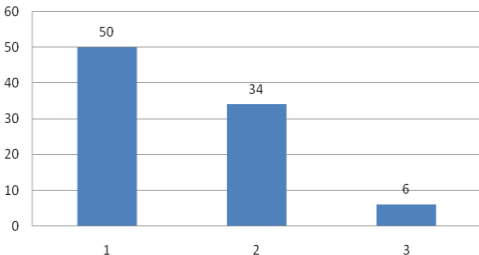
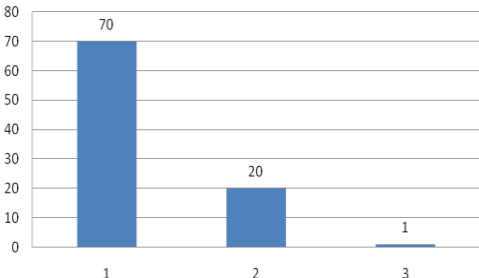
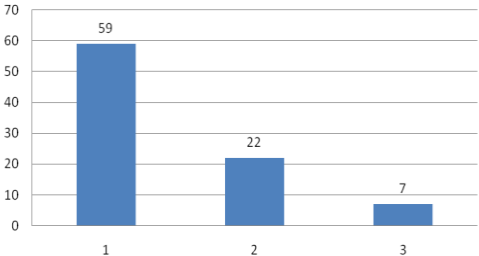
2.1.2. Yra instrumentai ir priemonės stebėti ir vertinti mokymosi patirtis ir elgesį	2.1.2. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Reikšmė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>42</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>43</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Reikšmė	1	42	2	43	3	5
Kategorija	Reikšmė								
1	42								
2	43								
3	5								
2.1.3. Yra sukurta pagalbos ir problemų sprendimo sistema, jei kyla kokios nors mokymo(si) problemos	2.1.3. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Reikšmė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>51</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Reikšmė	1	51	2	39	3	2
Kategorija	Reikšmė								
1	51								
2	39								
3	2								
2.1.4. Yra sukurti mokymosi pažangos vertinimo instrumentai ir procedūros	2.1.4. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Reikšmė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Reikšmė	1	50	2	33	3	5
Kategorija	Reikšmė								
1	50								
2	33								
3	5								
2.1.5. Mokinių grįžtamasis ryšys apie paslaugų kokybę yra nuolat kaupiamas, analizuojamas ir aprašomas.	2.1.5. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Reikšmė</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>23</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Reikšmė	1	65	2	23	3	3
Kategorija	Reikšmė								
1	65								
2	23								
3	3								

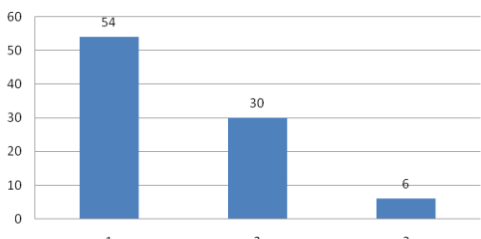
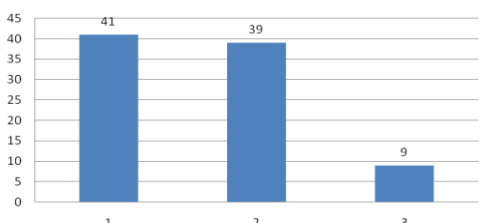
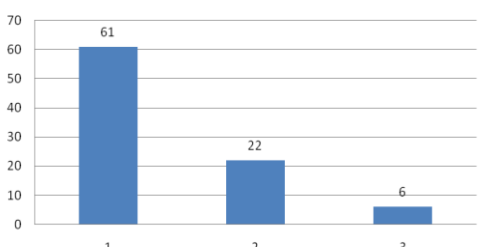
2.1.6. Yra sukurta išlaidų ir naudos vertinimo sistema.	2.1.6. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Reikšmė</th></tr><tr><td>1</td><td>33</td></tr><tr><td>2</td><td>31</td></tr><tr><td>3</td><td>21</td></tr></table>	Kategorija	Reikšmė	1	33	2	31	3	21
Kategorija	Reikšmė								
1	33								
2	31								
3	21								
2.2. Skaidrūs metodai									
2.2.1. Yra teikiamų paslaugų kokybės vertinimo ir stebėjimo sistema.	2.2.1. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Reikšmė</th></tr><tr><td>1</td><td>64</td></tr><tr><td>2</td><td>19</td></tr><tr><td>3</td><td>5</td></tr></table>	Kategorija	Reikšmė	1	64	2	19	3	5
Kategorija	Reikšmė								
1	64								
2	19								
3	5								
2.2.2. Paslaugos teikiamos diferencijuotai, atsižvelgiant į skirtingus poreikius.	2.2.2. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Reikšmė</th></tr><tr><td>1</td><td>65</td></tr><tr><td>2</td><td>18</td></tr><tr><td>3</td><td>5</td></tr></table>	Kategorija	Reikšmė	1	65	2	18	3	5
Kategorija	Reikšmė								
1	65								
2	18								
3	5								

2.2.3. Didaktiniai metodai yra lankstūs ir leidžia personalizuoti mokymą(si) atsižvelgiant į skirtingus mokymosi stilius ir poreikius.	2.2.3. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>72</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Skaičius	1	72	2	15	3	3
Kategorija	Skaičius								
1	72								
2	15								
3	3								
2.2.4. Yra sukurta gerosios patirties apie mokymų organizavimą ir metodikas sklaidos organizacijoje sistema	2.2.4. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Skaičius	1	55	2	31	3	2
Kategorija	Skaičius								
1	55								
2	31								
3	2								
2.3. Dokumentuoti rezultatai									
2.3.1. Yra sistema, fiksuojanti susitarimą tarp mokymų dalyvių ir personalo dėl mokymosi tikslų ir rezultatų	2.3.1. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija</th> <th>Skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>52</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>9</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorija	Skaičius	1	52	2	27	3	9
Kategorija	Skaičius								
1	52								
2	27								
3	9								

2.3.2. Yra įvertinimo sistema, leidžianti įvertinti (pamatuoti) kaip mokymo rezultatai atitiko mokymosi tikslus ir rezultatus	2.3.2. <table><tr><th>Rating Level</th><th>Count</th></tr><tr><td>1</td><td>61</td></tr><tr><td>2</td><td>23</td></tr><tr><td>3</td><td>5</td></tr></table>	Rating Level	Count	1	61	2	23	3	5
Rating Level	Count								
1	61								
2	23								
3	5								
2.3.3. Yra duomenų bazė, kurioje kaupiama informacija apie pasitenkinimą mokymusi ir mokymosi pasiekimų vertinimą	2.3.3. <table><tr><th>Rating Level</th><th>Count</th></tr><tr><td>1</td><td>41</td></tr><tr><td>2</td><td>36</td></tr><tr><td>3</td><td>10</td></tr></table>	Rating Level	Count	1	41	2	36	3	10
Rating Level	Count								
1	41								
2	36								
3	10								
2.3.4. Yra neformalaus mokymosi įvertinimo ir pripažinimo sistema.	2.3.4. <table><tr><th>Rating Level</th><th>Count</th></tr><tr><td>1</td><td>59</td></tr><tr><td>2</td><td>22</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td></tr></table>	Rating Level	Count	1	59	2	22	3	6
Rating Level	Count								
1	59								
2	22								
3	6								
3. Mokymo(si) kontekstas									
3.1. Mokymosi rezultatų tinkamumas vartotojų kontekstui									
3.1.1. Mokymas įvertina dalyvių kontekstą ir yra taip organizuotas, kad leistų perkelti mokymosi patirtis į dalyvių kontekstą.	3.1.1. <table><tr><th>Rating Level</th><th>Count</th></tr><tr><td>1</td><td>36</td></tr><tr><td>2</td><td>36</td></tr><tr><td>3</td><td>12</td></tr></table>	Rating Level	Count	1	36	2	36	3	12
Rating Level	Count								
1	36								
2	36								
3	12								

3.1.2. Procedūros, leidžiančios mokiniams suprasti kaip gautos žinios/kompetencijos gali būti perkeltos į formalaus mokymosi kontekstą ir darbo vietą	3.1.2. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Reikšmė</th></tr><tr><td>1</td><td>44</td></tr><tr><td>2</td><td>36</td></tr><tr><td>3</td><td>9</td></tr></table>	Kategorija	Reikšmė	1	44	2	36	3	9
Kategorija	Reikšmė								
1	44								
2	36								
3	9								
3.1.3. Sukurtos strategijos, skatinančios dalyvius toliau mokytis	3.1.3. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Reikšmė</th></tr><tr><td>1</td><td>58</td></tr><tr><td>2</td><td>23</td></tr><tr><td>3</td><td>7</td></tr></table>	Kategorija	Reikšmė	1	58	2	23	3	7
Kategorija	Reikšmė								
1	58								
2	23								
3	7								
3.2. Palanki mokymosi aplinka									
3.2.1. Paruošti planai kaip organizuoti, telkti mokinių (dalyvių) bendruomenę ir bendradarbiavimo santykius tarp mokinių ir mokinių bei dėstytojų	3.2.1. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Reikšmė</th></tr><tr><td>1</td><td>50</td></tr><tr><td>2</td><td>29</td></tr><tr><td>3</td><td>10</td></tr></table>	Kategorija	Reikšmė	1	50	2	29	3	10
Kategorija	Reikšmė								
1	50								
2	29								
3	10								

3.2.2. Neformalių ir formalių mokymosi galimybių suteikimas vienoje vietoje	3.2.2. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Skaičius</th></tr><tr><td>1</td><td>50</td></tr><tr><td>2</td><td>34</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td></tr></table>	Kategorija	Skaičius	1	50	2	34	3	6
Kategorija	Skaičius								
1	50								
2	34								
3	6								
3.2.3. Darbuotojai ir mokytojai supranta mokymosi aplinkos (fizinės ir psichologinės) svarbą ir atsižvelgia į tai organizuodami mokymus	3.2.3. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Skaičius</th></tr><tr><td>1</td><td>70</td></tr><tr><td>2</td><td>20</td></tr><tr><td>3</td><td>1</td></tr></table>	Kategorija	Skaičius	1	70	2	20	3	1
Kategorija	Skaičius								
1	70								
2	20								
3	1								
3.3. Pripažintas mokinių skirtingumas									
3.3.1. Numatyta skirtingų „išėjimo“ iš mokymo ar jo tęsimą būdų sistema/strategija.	3.3.1. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Skaičius</th></tr><tr><td>1</td><td>59</td></tr><tr><td>2</td><td>22</td></tr><tr><td>3</td><td>7</td></tr></table>	Kategorija	Skaičius	1	59	2	22	3	7
Kategorija	Skaičius								
1	59								
2	22								
3	7								

3.3.2. Numatyta galimybė skirtingam mokymosi „keliui“	3.3.2. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Skaičius</th></tr><tr><td>1</td><td>54</td></tr><tr><td>2</td><td>30</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td></tr></table>	Kategorija	Skaičius	1	54	2	30	3	6
Kategorija	Skaičius								
1	54								
2	30								
3	6								
3.3.3. Numatyti būdai kaip pripažinti ir panaudoti mokinių patirtį kaip mokymosi išteklių	3.3.3. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Skaičius</th></tr><tr><td>1</td><td>41</td></tr><tr><td>2</td><td>39</td></tr><tr><td>3</td><td>9</td></tr></table>	Kategorija	Skaičius	1	41	2	39	3	9
Kategorija	Skaičius								
1	41								
2	39								
3	9								
3.4. Vertybių sistema									
3.4.1. Egzistuoja organizacijos vertybių sistema, kuri nukreipia organizacijos veiklą	3.4.1. <table><tr><th>Kategorija</th><th>Skaičius</th></tr><tr><td>1</td><td>61</td></tr><tr><td>2</td><td>22</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td></tr></table>	Kategorija	Skaičius	1	61	2	22	3	6
Kategorija	Skaičius								
1	61								
2	22								
3	6								

Lietuvos švietimo taryba svarstė suaugusiųjų švietimo reikalus

LSŠA prezidento Arūno Bėkštos iniciatyva Lietuvos švietimo taryba š.m. spalio 26 dienos posėdyje svarstė suaugusiųjų švietimo klausimus.

Pateikiame posėdžio protokolo išrašą:

2. SVARSTYTA: Suaugusiųjų švietimas

Pranešėjas – A. Bėkšta.

Pristatydamas temą pranešėjas sakė, kad yra suformuluoti klausimai, į kuriuos tikimasi atsakymo iš Švietimo ir mokslo ministerijos. A. Bėkšta sakė, kad naujųjų Europos Sąjungos valstybių narių požiūriu suaugusiųjų švietimas šiose valstybėse remiasi tik išoriniu spaudimu, t.y. jei nebūtų ES komunikato dėl mokymosi visą gyvenimą, jei nebūtų Mokymosi visą gyvenimą memorandumo, jei nebūtų ES struktūrinių fondų, tai tose valstybėse suaugusiųjų švietimui nebūtų skiriama dėmesio, ypatingai neformaliajam suaugusiųjų švietimui. Taip pat jis pastebėjo, kad krizės laikotarpiu yra gerokai sumažėjęs šiose valstybėse dėmesys tiek formaliam, tiek neformaliajam suaugusiųjų švietimui, nors priešingai, kitos valstybės kaip tik padidino investicijas į neformalųjį suaugusiųjų švietimą, manydamos, kad tai gali padėti lengviau adaptuotis esamoje situacijoje. Taip pat jis paminėjo, jog ES daugiau dėmesio kreipiamą į ekonominę mokymosi pusę, į profesinį pritaikomumą ir kompetencijos konkurencingumo padidinimą. A. Bėkšta sakė, kad GRUNDTVIG programos jubiliejinėje konferencijoje Kopenhagoje buvo išsakyta nuomonė, jog suaugusiųjų švietimą reikėtų traktuoti kaip asmens teisę, t.y. valstybė turėtų numatyti institucinius ir kitus būdus, kaip tą teisę užtikrinti. Taip pat jis sakė, kad trūksta visuminio požiūrio į švietimą apskritai, nors švietimo strategija ir aprėpia tam tikras dalis. Toliau jis paminėjo, kad yra problema dėl rodiklių, nes strategijoje yra užsibrėžta, kad iki 2012 m. bus pasiektas 15 proc. suaugusiųjų dalyvavimas mokymosi visą gyvenimą, tačiau turime tik 4,7 proc., ir ši dalis ne išaugo, o sumažėjo. A. Bėkšta sakė, kad būtina analizuoti tokios situacijos priežastis, kas yra daroma, kad šis rodiklis kiltų. Jis pastebėjo, kad yra skiriama nemažai struktūrinių fondų lėšų suaugusiųjų švietimui ir labai svarbu, kad šios lėšos būtų efektyviai panaudotos, tačiau atkreipė dėmesį į tai, kad suaugusiųjų mokymosi reikalai dingsta iš ministerijos struktūros, dingo skyrius ir yra perėjimas tiesiai į pavaldžias institucijas, t.y. į žemesnį lygį. Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija (2008) apibrėžė nemažai mokymosi visą gyvenimą skatinimo uždavinių. Šiandien norime pasiaiškinti dėl keletos svarbiausių:

- Mums rūpi, kas daroma siekiant pakelti andragoginės kompetencijos lygį rengiant specialistus ir tobulinant dirbačių specialistų kompetenciją

- Kas daroma dėl kompetencijų pripažinimo (žinome, kad yra sudaryta darbo grupė dėl pripažinimo aukštosiose mokyklose), tačiau, kas daroma ir kitose srityse?
- Kas vyksta formaliojo profesinio mokymosi sistemoje?
- Ir kas daroma kuriant neformaliojo neprofesinio suaugusiųjų švietimo sistemą?

Atsakydama N. Putinaitė pažymėjo, kad tęstinio mokymo skyrius, perėmęs dalį suaugusiųjų švietimo skyriaus funkcijų, šiuo metu yra Studijų, mokslo ir technologijų departamente, nes anksčiau suaugusiųjų švietimas ministerijoje buvo suprantamas kaip nebaigusiuoju viduriniojo mokslo įtraukimas. Ji paminėjo, kad tam ir panašioms veikloms yra skirtas UPC projektas. Ji pažymėjo, kad tokia naujoji struktūra buvo nulemta manymo, kad suaugusiųjų švietimas turi būti labiau priartintas prie aukštųjų mokyklų, ir jų teikiamų galimybių. Ji atkreipė dėmesį į pasiekimus, kaip svarbų žingsnį paminėjo bedarbių mokymo aukštosiose mokyklose sistemą, šiuo metu yra daug programų, kurias galima rinktis, tačiau buvo duotos pastabos Darbo biržai, kad negalima daryti tokio sudėtingo atrankos mechanizmo. Taip pat ji paminėjo, kad yra svarstoma, kaip panaudoti struktūrinių fondų lėšų likučius suaugusiųjų kvalifikacijos tobulinimui, numatoma pilotinė priemonė, kur dalis lėšų būtų dengiama iš struktūrinių fondų, dalį susimokėtų pats asmuo, norintis tobulinti kvalifikaciją. N. Putinaitė sakė, kad dalyvaujančių mokymosi visą gyvenimą rodiklio sumažėjimui įtakos turėjo ir krizė, nes gerovės laikotarpiu darbdaviai labai daug mokymų pirkdavo savo darbuotojams. Toliau ji paminėjo, kad jau vasarą vyko pokalbiai apie tai, kokia turėtų būti nauja švietimo strategija ir yra linkstama į tai, kad pagrindinis akcentas naujojoje strategijoje turėtų būti mokymasis visą gyvenimą, nes dabartinėje to akcento nėra ir ji sprendė kitus uždavinius, buvo orientuojamasi į visuomenės problemas, mokyklų tinklo pertvarką, ugdymo turinio pakeitimus ir integravimą. N. Putinaitė sakė, kad buvo norima viešąsias diskusijas dėl naujosios strategijos rengimo pasukti mokymosi visą gyvenimą kryptimi ir per tai matyti problemų sprendimą, pradedant nuo ikimokyklinio mokymosi ir per visas kitas grandis. Kalbėdama apie andragogų rengimą ji paminėjo, kad tai yra specifinė problema, pagal naują klasifikaciją tokia kryptis atsiranda, tačiau problema ta, kad nėra stojančiųjų, šiuo metu studijuoja 152 ir visi Klaipėdos universitete tęstinėse studijose. Ji atkreipė dėmesį į tai, kad siejant su pedagogų rengimo reglamento atnaujinimu galbūt atsirastų poreikis, kad tai būtų kaip gretutinės studijos, papildoma kvalifikacija.

D. Kuolys sakė, kad dabar galiojančioje švietimo strategijoje yra kalbama apie tęstinį mokymąsi, mokymąsi visą gyvenimą ir buvo prisiimtas rimtas įsipareigojimas – sukurti vientisą švietimo erdvę, kuri leistų sukurti tokį švietimo tinklą, iš kurio neiškristų joks Lietuvos žmogus. Jis klausė, kaip sekasi šitą uždavinį spręsti, t.y. jei būtų perimamumas, jei būtų skaidrus įgyjamų kvalifikacijų

patvirtinimas, tai liktų tik lėšų klausimas, kaip paremti žmogaus pastangas mokytis visą gyvenimą.

Atsakydama N. Putinaitė pastebėjo, kad dėl kvalifikacijų sistemos iki šiol nebuvo vieningo požiūrio, tik šiemet buvo įtrauktas ir aukštasis mokslas, tuoj bus patvirtintos rekomendacijos dėl neformaliu būdu įgytų kvalifikacijų patvirtinimo aukštajame moksle. Ji sakė, kad profesiniame mokyme kvalifikacijų pripažinimas yra sutvarkytas, aukštajame moksle dar buvo likusi spraga. N. Putinaitė pažymėjo, kad reikėtų identifikuoti taškus, čia galėtų prisidėti ir Švietimo taryba, kur mokymesi visą gyvenimą dar yra baltos dėmės, ir pasinaudojant struktūriniais fondais galima būtų išbandyti pilotinius projektus, turėti pasiteisinusias schemas ir atsigavus ekonomikai jas įgyvendinti pilnesne apimtimi.

A. Bėkšta pridūrė, kad dalyvaujant viename projekte Suaugusiųjų švietimo asociacija yra parengusi ir išleidusi leidinį apie teisinę bazę ir patirtį kvalifikacijų pripažinimo srityje Lietuvoje. Jis pastebėjo, kad profesiniame mokyme kvalifikacijų pripažinimui įstatymai nesudaro kliūčių, bet nėra jokių mechanizmų, kaip tai padaryti, yra tik vienas atvejis, neaiškūs procesai ir procedūros.

R. Pusvaškis sakė, kad kvalifikacijų pripažinimo tvarka galioja jau 6 metai, tačiau bandymų pasinaudoti ta tvarka buvo labai nedaug. Jis pastebėjo, kad kitose valstybėse reikalaujama turėti kvalifikacijos patvirtinimą, tuo tarpu Lietuvoje nei viena kvalifikacija, susijusi su profesiniu mokymu, valstybės nėra griežtai reguliuojama ir darbdavys daro pripažinimą pats, pagal tai, kur žmogus dirba, nereikalaudamas formalaus pripažinimo, todėl asmenims nėra poreikio pasinaudoti gana paprastu formalaus kvalifikacijos pripažinimo keliu. Kalbėdamas apie ištisinės sistemos kūrimą, R. Pusvaškis paminėjo, kad nuo 2010 m. balandžio 1 d. darbo rinkos mokymo centrai yra patekę į vieningą profesinio mokymo įstaigų tinklą ir išnagrinėjus šį tinklą investicijos vyksta atsižvelgiant į ūkio poreikius ir į įstaigų pasirengimą toms investicijoms. Taip pat Vyriausybėje buvo pristatyti sistemų suliejimo planai, kur numatytas kelių darbo rinkos centrų jungimasis su pirminio profesinio mokymo įstaigomis. Jis paminėjo, kad tokiame planui buvo pritarta, tačiau pats procesas juridiskai yra gana sudėtingas, t.y. kai kurias įstaigas reikia pirma pertvarkyti į viešąsias ir po to jungti, tačiau tokie sujungimai yra numatyti nuo kitų metų liepos 1 d. Taip pat jis paminėjo, kad daug vilčių dėl suaugusiųjų dalyvavimo mokymesi visą gyvenimą buvo siejama su mokesčių lengvata, tačiau krizės sąlygomis už tęstinės studijas lengvata nebetaikoma. Kalbėdamas apie bedarbių mokymą jis paminėjo, kad jau pradėtas bedarbių siuntimas mokytis į profesinio mokymo įstaigas taikant „vaučerinę“ sistemą, kai yra norminės kainos, o patekimas į norinčiųjų sąrašus yra tik pagal kokybinius rodiklius.

A. Bėkšta klausė, kiek yra informuota visuomenė, darbdaviai apie galimybes įteisinti kvalifikaciją.

R. Pusvaškis sakė, kad informacija buvo plačiai pateikiama per pramoninkų rūmus, tačiau veržimosi tai daryti, ko buvo tikimasi, nėra, nes nėra poreikio, išskyrus pavienius atvejus, kai kvalifikacijos pripažinimo reikia išvykstantiems dirbti į užsienį, bet dažniausiai tokių pripažinimą jie pasitvirtinta kitose valstybėse.

A. Bėkšta pastebėjo, kad tokiu atveju turima įstatyminė problema, kad yra nereikalaujama turėti kvalifikacijos pripažinimą, taip pat yra kokybės problema ir tai, kad kvalifikacija įsisteisina užsienyje.

E. Sakadolskienė klausė, ką ministerija numato daryti pasigirdus pramoninkų kalboms, kad dėl kvalifikuotų darbuotojų trūkumo reikia samdytis darbininkus iš trečiųjų šalių.

R. Pusvaškis atsakė, kad egzistuoja problema su tomis profesijomis, kur yra vergiškos darbo sąlygos, norima mokėti vos ne pusę minimalaus atlyginimo, kaip, pvz., siuvėjos, laivų suvirintojai. Problema, kad darbdaviai nenori prisiimti daug įsipareigojimų.

E. Pranckūnienė pastebėjo, kad švietimo reformos pradžioje, kai buvo diskutuojama suaugusiųjų švietimo tema, į suaugusiųjų švietimą buvo žiūrima plačiau ir ne tik siejama su profesine kvalifikacija, bet su mokymusi gyventi demokratijos sąlygomis, savišvieta, asmeniniu tobulėjimu, o dabar daugiausiai kalbama apie profesinius dalykus ir taip prarandamas bendresnis požiūris į suaugusiųjų švietimą, kaip į valstybės gerovės veiksnį, nes išsilavinęs, turintis kultūrinį išprusimą žmogus randa daugiau galimybių save išreikšti. Ji pastebėjo, kad reformos pradžioje buvo žiūrima į skandinaviškąjį modelį, o dabar nukrypta į liberalųjį požiūrį, kur daugiau dėmesio skiriama ne žmogui, o ūkio plėtrai ir ekonomikai palaikyti, o ne duoti įrankius pačiam žmogui augti ir plėtotis. Ji kėlė klausimą, kur kalbant apie suaugusiųjų švietimą yra tie bendresni dalykai, ir kokios galimybės sudaromos žmonėms saviugdai nesiejant savęs vien tik su darbo rinka.

A. Bėkšta pastebėjo, kad tokio neformaliojo neprofesinio švietimo paslaugų teikėjų yra pakankamai daug tiek švietimo, tiek kultūros sistemose, tačiau svarbiausia problema, kad nėra sukurto neformalaus neprofesinio švietimo finansavimo mechanizmo. Jis paminėjo, kad buvo atliktas tyrimas, išnagrinėti galimi finansavimo modeliai, pasiūlytos rekomendacijos.

N. Putinaitė sakė, kad apie visuminį požiūrį yra kalbama labai aukštu lygmeniu, kuriama 2030 strategija, ten akcentuojamas kūrybiškumas ir jei ji bus patvirtinta šiems dalykams įgyvendinti bus galima numatyti priemones, nes iki šiol vyravo

daugiau pragmatinis požiūris: jei skiriami pinigai, jie turi teikti valstybei kažkokią pragmatinę naudą. Ji pažymėjo, kad labai didelės viltis deda į šią strategiją, nes tuomet numatytoms priemonėms, kaip suaugusiųjų neformalaus neprofesinio ugdymo krepšelis, bus galima skirti ir biudžetinį finansavimą.

R. Totoraitis pridūrė, kad 2008 m. Mokymosi visą gyvenimą strategijoje neformalaus suaugusiųjų švietimo aspektas buvo išryškintas, vykdomas projektas orientuotas į bendrųjų gebėjimų suteikimą. Taip pat jis paminėjo, kad remiantis tyrimu, kuris įtraukia ir neformalųjį mokymąsi ir savišvietą, 55 proc. suaugusiųjų bent kartą per metus mokėsi ir tai rodo, kad daugeliui yra poreikis ugdyti savo asmenines kompetencijas nesiejant jų su savo profesiniu tobulėjimu, tačiau klausimas, kiek valstybė tam skiria finansavimą.

D. Kuolys siūlė ministerijai pagalvoti, kaip galima būtų prisidėti prie socialinio kapitalo kūrimo, jei atsirastų finansavimo šaltiniai, kaimo vietos bendruomenės galėtų pretenduoti į struktūrinių fondų paramą.

NUTARTA:

- Švietimo taryba konstatuoja, kad švietimo politikoje stokojama strateginio visuminio požiūrio į suaugusiųjų švietimą, nėra nuosekliai įgyvendinamos 2003-2012 m. Švietimo strateginės nuostatos dėl vientisos visą gyvenimą trunkančio švietimo erdvės, ŠMM ir kitų žinybų pastangų bei išteklių suvienijimo, švietimo formų įvairovės įtvirtinimo, finansinių mokymosi visą gyvenimą galimybių užtikrinimo, nacionalinių ir regioninių suaugusiųjų tęstinio mokymosi plėtros programų įgyvendinimo.
- Švietimo taryba siūlo nedelsiant sukurti neformaliu būdu įgytų kompetencijų pripažinimo aukštajame moksle mechanizmą bei viešinti ir plėtoti profesinio mokymo kvalifikacijų įteisinimo sistemą.
- Švietimo taryba primena, kad suaugusiųjų švietimo tikslai yra daugialypiai, apimantys ne vien profesinę kvalifikaciją ir darbo rinkos poreikius. Savirealizacija, asmeninis tobulėjimas, socializacija, kultūrinių poreikių tenkinimas ir įvairių gebėjimų plėtojimas turi tapti mokymosi visą gyvenimą koncepcijos dalimi.
- Švietimo taryba ragina ŠMM ir pavaldžias institucijas įvykdyti nacionalinėje švietimo strategijoje prisiimtus įsipareigojimus, skirti suaugusiųjų švietimui pakankamą dėmesį, pateikti Švietimo tarybai veiksmų planą kaip iki 2012 m. bus pasiekti strateginėse nuostatose išsikelti uždaviniai.

- Švietimo taryba ragina ŠMM, pasitelkus kolegas iš kitų ministerijų bei vyriausybines organizacijas, sukurti neformalaus neprofesinio suaugusiųjų švietimo valstybinio finansavimo mechanizmą.

Dalia Cymbaliuk. NVO koalicija – naujas bendros veiklos etapas

2009 m. gruodžio 16 d. dvylika didžiausių Lietuvoje skėtinių nevyriausybiinių organizacijų susibūrė bendrai veiklai, pasirašydamos bendradarbiavimo susitarimo protokolą

Pagrindiniai koalicijos tikslai – stiprinti nevyriausybinių sektorių, dalyvauti formuojant viešąją politiką, plėtoti pilietinę visuomenę, atstovauti nevyriausybinių sektoriaus interesams valdžios ir valdymo institucijose bei skatinti tarpusavio bendradarbiavimą.

Pagrindinės bendradarbiavimo sritys:

- Kartu svarstyti ir formuoti ilgalaikės valstybės raidos planus ir kitus šalies plėtros dokumentus, susijusius su NVO sektoriaus stiprinimu ir pilietinės visuomenės plėtra.
- Visuomenės informavimas apie šalies valdžios institucijų priimamus sprendimus, susijusius su NVO sektoriumi ir pilietine visuomene.
- Visuomeninių patariamųjų organų prie Vyriausybės, ministerijų ir kitų šalies valdžios institucijų kūrimas.
- Dalyvavimas ES struktūrinių ir kitų fondų ar programų kūrimo ir įgyvendinimo priežiūroje, tobulinant NVO finansavimo ir atskaitomybės sistemą.
- Nevyriausybinių organizacijų institucinių gebėjimų stiprinimas.
- Valstybinės nevyriausybinių organizacijų plėtros politikos formavimas ir įgyvendinimas.

NVO koalicijos nariai:

1. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba, www.lijot.lt
2. Lietuvos aplinkosauginių nevyriausybinių organizacijų koalicija, www.aplinkosauga.lt
3. Kultūros organizacijų asociacija “MENOrama”
4. Koalicija “Galiu gyventi”, www.galiugyventi.lt
5. Lietuvos neįgaliųjų forumas (LNF), www.lnf.lt
6. Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija (LSSA), www.lssa.smm.lt
7. Lietuvos moterų lobistinė organizacija
8. Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų Tinklas, www.skurdas.lt
9. Nacionalinė vystomojo bendradarbiavimo platforma, www.pagalba.org
10. Nacionalinė vartotojų konfederacija, www.vartotojai.eu
11. NVO vaikams konfederacija, www.nvovaikamskonfederacija.lt
12. Žinių ekonomikos forumas, www.zef.lt

NVO koaliciją administruoja Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras, www.nisc.lt

Kas padaryta NVO koalicijos iniciatyva?

2010 m.

- LR Vyriausybėje priimta NVO plėtros koncepcija.
- LR Vyriausybėje ir ministerijose priimti nutarimai dėl atstovų į darbo grupes ir komisijas delegavimo principų per NVO koaliciją.
- Įvyko susitikimas su LRS Pirmininkės patarėju.
- Sudaryta ir patvirtinta Nevyriausybinių organizacijų reikalų koordinavimo komisija, kurios pagrindinis uždavinys – teikti LR Vyriausybei siūlymus dėl valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimo, įgyvendinant nevyriausybinių organizacijų plėtros politiką.

2011 m.

- LR Prezidentės patarėjų komandai perduotas svarbiausias problemų aprašymas ir siūlymai, kaip jas būtų galima spręsti.
- Gautas kvietimas iš LR Teisingumo ministerijos, pasirašytas ministro R.Šimašiaus, aktyviai pasisakyti diskusijose dėl valdžios priimamų sprendimų, teikti savo pasiūlymus bei pastabas rengiamiems teisės aktų projektams.
- Sudarytas LR ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos, kuria siekiama sumažinti ekonominius ir socialinius skirtumus išsiplėtusioje Europos Sąjungoje, nevyriausybinių organizacijų subsidijų schemos įgyvendinimo priežiūros komitetas.
- Sudarytos specializuotos NVO koalicijos darbo grupės, įtraukiant ir išorės ekspertus:
 1. Atstovavimo ir teisiniai NVO klausimai (koordinadorius – LSŠA prezidentas A.Bėkšta).
 2. NVO finansavimas ir mokestinė sistema (koordinadorius – dar nepatvirtintas).
 3. Finansiniai mechanizmai (koordinatore – NVVO Platformos valdybos narė J.Akromienė).
 4. Koalicijos stabilumo ir plėtros (koordinadorius – Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro direktorius M.Žaltauskas).

Ko tikimės?

Kad pirmą kartą nepriklausomos Lietuvos istorijoje pasirašytas nevyriausybinių skėtinių organizacijų susitarimas padės plėtoti skaidresnę NVO ir valdžios institucijų partnerystę, reikšmingesnę NVO sektoriaus vaidmenį šalies valdymo procesuose, aktyvesnę visuomenės įsitraukimą formuojant viešąją politiką ir gyventojų dalyvavimą priimant sprendimus.

NAIIONALINĖS NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ KOALICIJOS VEIKSMŲ PLANAS (2011 – 2012 m.)

	Tikslai kurie siekiama	Veiksmai	Siekiami rezultatai
Viešosios įstaigos ir NVO apibrėžimo klausimai	• Identifikuoti nevyriausybinių organizacijos apibrėžimą • Nustatyti viešosios naudos NVO ir privačių interesų tenkinimo NVO • Išanalizuoti galimybes VŠĮ palikti tik valdžios institucijų steigiamus asmenis • Išanalizuoti galimybes verslo kuriamas asociacijas kurti pagal atskirą nutarimą/įstatymą (?) • Apsvarstyti galimybes dėl VŠĮ/NVO persiregistravimo į labdaros – paramos fondus arba asociacijas • Sukurti ir turėti išsamią ir aktualią NVO duomenų bazę	• Iš koalicijos narių + ekspertų sudaryti grupę apibrėžimui parengti • Parengti trumpą viešosios naudos aprašą iš NVO teisės instituto dokumentų • Vykdyti derybas su TM bei Registrų centru dėl NVO duomenų bazės	• Turėti aiškiai valstybės dokumentuose įtvirtintą NVO apibrėžimą, kuriuo nebūtų galimybės manipuluoti ar dviprasmiškai traktuoti NVO statuso formuojant finansavimo struktūras, rengiant programas, vertinant paraiškas ar įtraukiant NVO į sprendimų priėmimo procesą • Aiškiai atskirti/atriboti „tikrąsias“ NVO, kurios siekia visuomenei naudingų tikslų/viešosios naudos ir „netikrąsias“ NVO, kurios siekia privačių interesų užsiimdamos verslu (ypatingai VŠĮ), atstovaudamos privatiems interesams ir apeidamos oficialų lobizmą (asocijuotos verslo struktūros) bei tos NVO, kurios teikia paslaugas gaudamos didelį valstybės finansavimą (ypatingai sporto NVO) • Veikianti ir nemokamai pasiekama NVO duomenų bazė su organizacijų kontaktais, teisine forma, vadovo kontaktais

NVO finansavimas ir 2 proc.	• Sudaryti galimybes NVO teikti ir įgyvendinti ilgalaikes programas, neapsiribojant 1 biudžetiniais metais. • Atskirti nevyriausybinių ir valstybinių sektorius, pastarajam užkertant kelią dalyvauti įvairiuose konkursuose, kur konkuruojama dėl lėšų; • Populiarinti 2% gyventojų pajamų mokesčio skyrimą NVO, panaikinti galimybę valstybės sektoriui gauti šias lėšas. • Sukurti NVO fondą į kurį patektų procentinė dalis lėšų nuo alkoholio, tabako akcizų, lošimų, KET pažeidimų. • Sukurti NVO projektų kofinansavimo mechanizmą.	• Diskusija LR Seime dėl NVO finansavimo ir 2 proc. • Susitikimas su Finansų ministerija dėl NVO finansavimo ir 2 procentų • Šių klausimų kėlimas NVO reikalų komisijoje • Informacijos sklaida koalicijos narių atstovams bei tikslinėms grupėms (reikia identifikuoti kas palaikytų šią iniciatyvą) • Parengti NVO kofinansavimo modelius (nereikėtų sieti tik su NVO fondu)	• Pakeistas LR Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas apribojant biudžetinėms ir viešosios įstaigoms gauti 2 proc. • Sukurtas NVO fondas • Sukurti NVO kofinansavimo instrumentai
ES parama 2014 – 2020 metais	• Numatyti NVO stiprinimo ir pilietinės visuomenės dalyvavimo sritis ir instrumentus • Dalyvauti dokumento rengimo procese	• Susitikimas su Finansų ministerija • NVO atstovų į darbo grupes delegavimo principų nustatymas • Konsultavimo procedūrų su NVO sektoriumi parengimas • Vidinė komunikacija tarp NVO (informacijos sklaida, pasiūlymų teikimas ir jų priėmimas)	• Naujajame ES paramos dokumente numatyta atskira sritis bei priemonės stiprinti sektorių, pilietinės visuomenės dalyvavimą, taip pat plėtoti veiklą įvairiose srityse • Koalicijos atstovai dalyvauja dokumento rengimo darbo grupėje/-se • Patvirtinta valstybės institucijų konsultavimosi su NVO procedūra

Struktūrinių ir kitų finansavimo programų administravimo paprastinimas	• Pakeisti taikomas projektų administravimo procedūras • Supaprastinti viešųjų pirkimų procedūras	• Surinkti informaciją apie projektų administravimo problemas • Surinkti informaciją apie kitų ES šalių taikomą praktiką (Seimo Informacijos analizės skyrius) • Aptarti šiuos klausimus su kitų sektorių atstovais (asocijuotų verslo struktūrų, akademinų įstaigų, valstybės ir savivaldos institucijų) • Pateikti siūlymus dėl procedūrų pakeitimų • Pateikti siūlymus dėl Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų (?) pakeitimo • Įtraukti daugiau NVO atstovų į Prižiūros komitetą	• Patvirtintos projektų (norvegų, šveicarų, 2014-2020 struktūrinių ir kt.), administravimo procedūros/taisyklės, orientuotos į rezultatą, o ne į dokumentų gamybą • Pakeistas Viešųjų pirkimų įstatymas ir kiti susiję teisės aktai (??), •
---	--	---	---

Šveicarijos ir Norvegijos mechanizmų, skirtų NVO, priežiūra	• Užtikrinti Šveicarijos ir Norvegijos (antrojo šaukimo) mechanizmų priemonių, skirtų NVO sektoriui stiprinti, skaidrų ir veiksmingą įgyvendinimą	• Susitikimai su Finansų ministerija ir Centrine projektų valdymo agentūra • Dalyvauti rengiant gaires pareiškėjams, technines užduotis ir vertinimo kriterijus, pasiūlyti efektyvų ir skaidrų projektų atrankos mechanizmą, dalyvauti projektų atrankos procese • Pateikti siūlymus dėl supaprastintų projektų administravimo procedūrų • Formuoti Priežiūros komitetą iš NVO atstovų	• Atstovai dalyvauja mechanizmų įgyvendinimo priežiūroje, t.y. rengiant dokumentus, atrenkant projektus ir kt. • Patvirtintos supaprastintos projektų administravimo taisyklės •
---	---	---	--